

УДК 378.04:33]:37.013:34

DOI <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2022.11.275541>

ORCID 0000-0002-2514-3644

ORCID 0000-0002-4087-5827

ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ПРАВОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Тетяна Плачинда,

докторка педагогічних наук, професорка кафедри професійної освіти;
Херсонський державний аграрно-економічний університет;

Ірина Оніщенко,

магістрантка кафедри професійної освіти;
Херсонський державний аграрно-економічний університет

У статті актуалізовано питання правової підготовки майбутніх економістів, адже економічна теорія значно впливає на економічну політику держави і розвиток права; акцентовано, що без знання норм права фахівці економічної галузі не зможуть виконувати на належному рівні свої службові обов'язки. Метою статті обрано обґрунтування необхідності правової підготовки майбутніх фахівців економічної галузі в умовах сучасної ринкової економіки.

Проведено історичний екскурс щодо взаємовідношення права та економіки та висновлюється, що це взаємодоповнюючі аспекти життєдіяльності держави й ці галузі не можуть існувати одна без іншої; підкреслено, що в умовах ринкової економіки роль закону й іншого юридичного впливу на економічні відносини все більш зростає, тому що в цивілізованому суспільстві право та комерція – це одне ціле демократичного процесу.

У роботі виокремлено основні форми правового регулювання економіки в Україні: закони, постанови, положення тощо. Основну увагу зосереджено на необхідності вивчення господарського права, оскільки майбутні фахівці економічної галузі мають бути обізнані у правових нормах, що регулюють суспільні відносини у сфері організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання. Також ідеться і про фінансове право, яке є однією з провідних галузей права України та, поряд з іншими, пристосовується до нових умов реформування під час переходу держави до ринкової економіки, тому майбутні фахівці економічної галузі, спільно з господарським правом, мають здобути необхідні компетентності з фінансового права.

Зазначено, що правова підготовка майбутніх фахівців економічної галузі має бути пріоритетною під час професійної підготовки в закладі вищої освіти, оскільки від набуття необхідних знань буде залежати їхня якісна фахова діяльність у правовому полі.

Ключові слова: майбутні фахівці, економічна галузь, правова підготовка, господарське право, фахівці з економіки, фінансове право.

Постановка проблеми. У сучасному світі право й економіка між собою мають спільний зв'язок. Економічна теорія значно впливає на економічну політику держави і розвиток права (Основи економічної теорії, 2008). У майбутніх фахівців економічної галузі нерідко виникають проблемні питання під час вивчення права, тому на заклади вищої освіти покладається завдання вирішення таких питань у процесі професійного навчання.

Правове навчання має стати обов'язковою складовою підготовки фахівців економічної галузі, адже без знання норм права фахівці економічної галузі не зможуть виконувати на належному рівні свої службові обов'язки, висококваліфікований економіст повинен розумітися у наявних видах нормативно правових актах і вміти їх використовувати під час професійної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Смерницький Д. розглядав питання правового регулювання підготовки фахівців для сфери технічного регулювання (Смерницький, 2021); Сачук Ю. пропонувала вирішення проблеми якісної професійної підготовки фахівців із кібербезпеки та захисту інформації через правову призму (Сачук, 2018); Довгий О. досліджував аспект правової культури курсантів льотних навчальних закладів у процесі професійної підготовки (Довгий, 2017).

На проблемах виховання правосвідомості, гуманістичної високоморальної поведінки, превентивному вихованні акцентували науковці Гриньова Я. (Гриньова, 2009)., Діденко О. (Діденко, & Совва, 2016), Подберезський М. (Подберезський, 1997), Савіщенко В. (Савіщенко, 2009), Совва С. (Діденко, & Совва, 2016) та ін.

Науковці наголошують, що інтеграція України до світової економічної системи стимулює розвиток міжнародних господарських зв'язків, зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання, що вимагає глибоких знань правового забезпечення державного регулювання господарської діяльності (Щербина, 2013). На думку науковців, правове регулювання економіки полягає в установленні державою обов'язкових для виконання юридичних правил поведінки суб'єктів економічних відносин (Сенишин, Горинь, & Кундицький, 2014).

Вагомий внесок вчених у галузі права й економіки створює підґрунтя для наукового дослідження щодо правової підготовки майбутніх фахівців економічної галузі.

Метою статті є обґрунтування необхідності правової підготовки майбутніх фахівців економічної галузі в умовах сучасної ринкової економіки.

Виклад основного матеріалу. Право виникає разом з державою як ефективний регулятор суспільних відносин, за допомогою якого держава здійснює соціальне управління всіма сферами життєдіяльності суспільства (Опришко, Шульженко, Шимон та ін., 2003). Виникнення права – тривалий історичний процес. У будь-якому історичному суспільстві для підтримки в ньому порядку необхідне регулювання за допомогою соціальних норм, так зване регулювання.

Історичний екскурс щодо правового й економічного співвідношення говорить про те, що перші державні утворення виникли в стародавньому Єгипті, Месопотамії, Індії та Китаю. Староіндійська економічна думка викристалізована з міфологічного та релігійного мислення, де основні економічні уявлення торкалися проблем встановлення соціальної структури. Аналізування господарських явищ і процесів стосувалися: власності, багатства, економічних функцій держави тощо. Систему господарського устрою Стародавньої Індії відображено в «Законах Ману» – збірка про релігійний та правовий обов'язок. «Законо Ману» відображають різне ставлення до економічних процесів в суспільстві (Кириленко, 2007).

Також цінним джерелом економічної думки в Стародавній Індії вважався «Артхашастра», це політично-економічний трактат Стародавньої Індії (4 ст. до н.е.), в якому простежувався взаємозв'язок права й економіки. Автор цього трактату – радник царя Вішнагупта Каутілії. Основний зміст цього трактату – це вчення про користь, під якою розуміється матеріальна вигода держави і винайдення шляхів цієї вигоди.

Податкові, власницькі, орендні й інші економічні відносини відображені в Артхашастрі з належною конкретністю, яка захищала право на майно в усіх його формах і видах. В трактаті визначалося стимулювання праці як рабів так і вільних. Стимули були зумовлені прагненням працівника бути винагородженим, а раба вільним. В «Статуті про працівників» визначено обов'язки і відповідальність, в тому числі і найманих. Гроші розглядаються як необхідний засіб існування, складова майна (Кириленко, 2007).

Значної уваги в трактаті надано:

– регулюванню процесів розподілу торгівельного прибутку між купцями та державою;

– визначенню норми прибутку, який включався в ціну товару як частина витрат: доля місцевих товарів – у розмірі 5% для місцевих товарів та 10% для іноземних;

– регламентуванню заходів зі стимулюванню імпорту насіння рідкісних рослин і деяких інших товарів шляхом звільнення від оподаткування, надання пільг іноземним купцям (Кириленко, 2007).

В економічному житті античного Риму вирішальна роль належала сільському господарству, яке було багатогалузевим: садівництво, городництво, виноградарство. Значу роль в господарстві відігравали території, завойовані Римом внаслідок тривалих воєн в Малій Азії, на африканському континенті, в інших регіонах світу. Значних успіхів було досягнуто в ремеслі та торгівлі. Важливе значення мали внутрішні фактори: тривале існування правової системи, республіканського устрою, сильної держави, які гарантували права і свободи значної частини населення, перш за все право приватної власності (Кириленко, 2007).

Історія Риму – яскрава сторінка розквіту і загибелі рабовласницького устрою у своїй класичній формі. Період розквіту рабовласницького устрою припав на II – I ст. до н.е. Воно набуло класичних форм. Джерелами рабства були війни, піратство, а в неіталійських володіннях Риму – борги. Рабами були іноземці, римське право обороняло перетворювати громадян своєї республіки на рабів (Лановик, Матисякевич, & Матейко, 1999). Зважаючи на те, що право було ще у ті далекі часи, та існувало невід’ємно від економіки держави, наголошуємо, що без правових відносин держава не може існувати.

Процес виникнення держави і права протікав при їхньому взаємному впливі один на одного і викликаний одними і тими ж причинами:

– потребами економічних відносин, які склалися за наявності приватної власності, розподілу праці, товарного виробництва і обігу, необхідністю закріплення економічного статусу товаровласників, забезпечення для них стійких і гарантованих економічних зв’язків, умов для економічної самостійності;

– необхідністю підтримувати стабільність і порядок в суспільстві в умовах поглиблення і загострення соціальних суперечностей і конфліктів;

– організацією публічної влади, відокремленої від населення і здатної санкціонувати звичаї, встановлювати юридичні норми і забезпечувати проведення їх у життя;

– перетворенням людини у відносно самостійного індивіда. Не можна шукати право там, де немає поділу колективу (роду, племені) на окремих суб’єктів, де індивід не виділений як особа, що усвідомлює можливості (свободи), що складаються в процесі розвитку суспільства.

Таким чином, виникнення права було пов’язано з:

– якісним ускладненням виробництва, політичного і духовного життя суспільства;

– відособленням особи як учасника суспільних відносин зі своїми домаганнями на автономність існування (соціальну свободу);

– формуванням держави, якій був потрібен новий соціальний регулятор, здатний виконувати задачі:

а) забезпечувати функціонування суспільства як цілісного організму більш високого порядку, ніж первісне суспільство, підтримувати в ньому порядок і стабільність;

б) закріпити і забезпечити індивідуальну свободу автономної особи.

Виконати такі задачі не було під силу нормативним регуляторам первіснообщинного устрою – нормам – звичаям. Цю роль узяло на себе юридичне право, визначальною рисою якого став державний примус (Скакун, 2001).

В умовах ринкової економіки роль закону й іншого юридичного впливу на економічні відношення все більш зростає. В цивілізованому суспільстві право та комерція це одне ціле демократичного процесу. Ведення підприємницької діяльності, обмін товарами та послугами, вільний продаж власного інтелекту та робочих рук потребує помірного правового регулювання. Та наразі суспільство насторожено відноситься до нових тенденцій, а саме до питання щодо інкорпорації ринку та права, комерції та справедливості.

Головною метою державно-правового втручання в економіку є поєднання високої економічної ефективності виробництва із міцною соціальною захищеністю людини. А це за ринкової економіки відбувається лише завдяки втручання держави шляхом правового регулювання економічної діяльності. Господарські відносини у різних галузях економіки є достатньо складними, розгалуженими та суперечливими.

Важливість господарських відносин переоцінити неможливо, адже економіка є основою держави. Кількість грошей у державі визначає рівень її розвитку (Деревянко, 2021). У цьому контексті, можемо висновити, що сучасні економісти мають отримувати значно більший обсяг правових знань. Сучасний український ринок, що зароджується, потребує висококомпетентних фахівців економічної галузі, які повинні володіти достатніми знаннями з галузі права.

Ці знання допомагають краще захищати інтереси держави, суб'єкта господарювання і права споживачів. Зазначені чинники зумовлюють необхідність не тільки адекватного правового регулювання, а й вивчення їхньої специфіки майбутніми фахівцями економіки.

Основними формами правового регулювання економіки в Україні є:

- Конституція України;
- закони України, що приймає Верховна Рада України;
- укази і розпорядження Президента України;
- постанови й інші акти Верховної ради України;
- постанови, декрети і розпорядження Кабінету Міністрів України;
- нормативні акти центральних органів виконавчої влади (міністерств і відомств);
- нормативні акти місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування (Сенишин, Горинь, & Кундицький, 2014).

Законотворчий процес в Україні є досить динамічним і призводить до внесення великої кількості змін. Деякі закони просто скасовуються і на їхнє місце приходять нові. Тому у вивченні багатьох економічних дисциплін важливе місце приділяється роботі з джерелами права. Фахівці економічної галузі повинні розбиратися в питаннях правового регулювання таких видів господарської діяльності, як економічна конкуренція, ринок цінних паперів, ціноутворення, інвестиції й інновації, зовнішньоекономічна діяльність та іноземні інвестиції, а також таких галузей економіки, як електроенергетика, сільськогосподарське виробництво, будівельна галузь, виробництво харчових продуктів, торгівля та побутове обслуговування тощо.

Об'єктами господарських правовідносин є об'єкти цивільних майнових та особистих немайнових правовідносин. Фахівцю економічної галузі необхідно орієнтуватися в правових питаннях, адже фінансові питання в державі регулюються законами, наприклад: Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 року №2664-III. Цей Закон встановлює загальні правові засади у сфері надання фінансових послуг, здійснення регулятивних і наглядових функцій за діяльністю з надання фінансових послуг. Мета цього Закону є створення правових основ для захисту прав та інтересів клієнтів фінансових установ, фізичних осіб – підприємців, які надають в Україні, правове забезпечення єдиної державної політики у фінансовому секторі України (*Про фінансові послуги*, 2001).

Основну увагу майбутніх фахівців економічної галузі має бути зосереджено на господарському праві. *Господарське право* – це сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини у сфері організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин с сфері господарювання. (Опришко, Шульженко, Шимон та ін., 2003). Господарське право – це кодифікована система нормативних актів, основними джерелами якої є закони, підзаконні акти, а також судовий прецедент.

Під час вивчення основ господарського права досліджують суспільні відносини, що складаються у сфері економіки у процесі господарської діяльності підприємств, організацій і установ. Дисципліна «Господарське право» має сприяти засвоєнню

фахівцями економічної галузі основних понять і категорій у господарській діяльності, а також основних концепцій науки господарського права.

Фахівці економічної галузі спільно з господарським правом мають орієнтуватися у специфіці фінансового права. Фінансове право є однією з провідних галузей права України, яка поряд з іншими пристосовується до нових умов реформування під час переходу держави до ринкової економіки. Економічні відносини спричинили появу підприємств, установ, організацій з різною формою власності, зумовили зміни на ринку праці та призвели до прийняття великого масиву нових нормативно – правових актів, які регулюють трудові відносини. Трудове право є невід’ємною частиною правової структури держави з розвинутою ринковою економікою.

Фінансове право надає можливість фахівцям економічної галузі більш детально розібратися в нормах фінансового права, що регулюють фінансову діяльність і фінансову систему України, фінансовий контроль, бюджетний устрій і бюджетний процес, податкові, кредитні, страхові, банківські і валютні правовідносини (Зюнькін, 2003).

Наразі особливу увагу приділяють міжнародному економічному співробітництву за участю держав та міжнародних організацій. При цьому як одні, так й інші вступають у різні за своїм змістом і спрямованістю багатосторонні або двосторонні міжнародні економічні відносини. Виникнення, розвиток і припинення широкого спектра міжнародних відносин, зокрема й міжнародного економічного характеру, потребує не лише свого впорядкування, а й регулювання (Опришко, 2014).

Висновки. Отже, право – це особливий засіб соціального регулювання, який на відміну від норм моралі, звичаїв, традицій тощо, характеризується ознаками, що визначають його взаємодію з державою. Держава забезпечує юридичне правове регулювання поведінки людей та їх колективів у межах всього суспільства. Право визначає становище особистості у суспільстві та державі.

Сутність права полягає в тому, що воно є, по перше, владним нормативним регулятором суспільних відносин і поведінки людей, узгодження їхніх інтересів, примирення, подолання конфліктів шляхом компромісів; по друге, носієм міри свободи і рівності в суспільстві відповідно до рівня його соціально-економічного розвитку (в ідеалі ця міра свободи і рівності має бути справедливою), що уможливорює досягнення компромісів.

Правова підготовка майбутніх фахівців економічної галузі має бути пріоритетною під час професійної підготовки у закладі вищої освіти. Саме від обізнаності майбутніх економістів у нормативно-правових актах, буде залежати їхня ефективна й якісна фахова діяльність.

Перспективи подальших досліджень. Надалі дослідження буде спрямовано на виокремлення та впровадження в освітній процес профільного ЗВО необхідних педагогічних умов з метою якісної правової підготовки майбутніх фахівців економічної галузі.

ЛІТЕРАТУРА

- Гриньова, Я. Г. (2009). Правова освіта студентської молоді. В В. І. Євдокимов, & О. М. Микитюк (Ред.), *Засоби навчальної та наукової-дослідної роботи* (Вип. 31, с. 44-50). Харків: «Основа».
- Деревянко, Б. В. (2021). *Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки)*. Одеса: Видавничий дім «Гельветика».
- Діденко, О., & Совва С. (2016). Обґрунтування педагогічних умов формування міжнародної правової культури майбутніх офіцерів-прикордонників. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Педагогіка*, 4. Взято з http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapped_2016_4_8.
- Довгий, О. В. (2017). *Педагогічні умови формування правової культури курсантів льотних навчальних закладів*. (Автореф. дис. канд. наук). Класичний приватний університет, Запоріжжя.

- Долинська, М. С., Смолин, Г. В., Туркот, О. А., Хомко, Л. В., & Гамалюк, Б. М. (2019). *Господарське право. Особлива частина*. Львів: ЛьВДУВС.
- Зюнькін, А. Г. (2003). *Фінансове право*. Київ: МАУП.
- Кириленко, В. В. (Ред.). (2007). *Історія економічних вчень*. Тернопіль: «Економічна думка».
- Лановик, Б. Д., Матисякевич, З. М., & Матейко, Р. М. (1999). *Економічна історія України і світу*. Київ: Вікар.
- Опришко, В. Ф. (2014). *Міжнародне економічне право і процес*. Київ: Парламентське вид-во.
- Опришко, В. Ф., Шульженко, Ф. П., Шимон, С. І. та ін. (2003). *Правознавство*. Київ: КНЕУ.
- Подберезський, М. К. (1997). *Правова культура майбутнього вчителя (теоретико-методологічний аспект)*. Харків: Основа.
- Правознавство* (2022). Взято з <https://sites.google.com/site/pravolicey/gospodarske-pravo>.
- Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України. № 2664-III*. (2001). Взято з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>.
- Савищенко, В. М. (2009). Шляхи подолання правового нігілізму студентської молоді. *Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки*, 58, 205-210.
- Сачук, Ю. (2018). Нормативно-правові засади забезпечення професійної підготовки фахівців із кібербезпеки та захисту інформації. *Молодь і ринок*, 12(167), 45-50. Взято з <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/155439>.
- Сенишин, О. С., Горинь, М. О., & Кундицький, О. О. (2014). *Державне регулювання економіки*. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка.
- Скаун, О. Ф. (2001). *Теорія держави і права*. Харків: Консум. Взято з <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-51.html>.
- Смерницький, Д. (2021). Правові основи підготовки фахівців для сфери технічного регулювання. *Знання європейського права*. (4), 47-49. Взято з http://jes.nuoua.od.ua/archive/4_2021/13.pdf.
- Шевченко, Л. С. (Ред.). (2008). *Основи економічної теорії*. Харків: Право.
- Щербина, В. С. (2013). *Господарське право*. Київ: Юрінком Інтер.

REFERENCES

- Derevianko, B. V. (2021). *Hospodarske pravo: osoblyva chastyna (pravove rehuliuвання hospodarskykh vidnosyn v okremykh haluziakh ekonomiky)*. [Commercial law: a special part (legal regulation of commercial relations in certain sectors of the economy)]. Odesa: Vydavnychi dim «Helvetyka» [in Ukrainian].
- Didenko, O., & Sovva S. (2016). Obgruntuvannya pedahohichnykh umov formuvannya mizhnarodnoi pravovoi kultury maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv [Justification of the pedagogical conditions for the formation of the international legal culture of future border guards]. *Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service. Pedagogy*, 4. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaddped_2016_4_8 [in Ukrainian].
- Dolynska, M. S., Smolyn, H. V., Turkot, O. A., Khomko, L. V., & Hamaliuk, B. M. (2019). *Hospodarske pravo. Osoblyva chastyna [Commercial law. A special part]*. Lviv: LvDUVS [in Ukrainian].
- Dovhyi, O. V. (2017). *Pedahohichni umovy formuvannya pravovoi kultury kursantiv lotnykh navchalnykh zakladiv [Pedagogical conditions of formation of legal culture of cadets of flight training institutions]*. (Extended abstract of PhD diss.). Klasychnyi pryvatnyi universytet, Zaporizhzhia [in Ukrainian].
- Hrynova, Ya. H. (2009). Pravova osvita studentskoi molodi [Legal education of student youth]. In V. I. Yevdokymov, & O. M. Mykytiuk (Ed.), *Zasoby navchalnoi ta naukovoi-doslidnoi roboty [Means of educational and research work]* (Vol. 31, pp. 44-50). Kharkiv: «Osнова» [in Ukrainian].

- Kyrylenko, V. V. (Ed.). (2007). *Istoriia ekonomichnykh vchen [History of economic thought]*. Ternopil: «Ekonomichna dumka» [in Ukrainian].
- Lanovyk, B. D., Matysiakivych, Z. M., & Mateiko, R. M. (1999). *Ekonomichna istoriia Ukrainy i svitu [Economic history of Ukraine and the world]*. Kyiv: Vikar [in Ukrainian].
- Opryshko, V. F. (2014). *Mizhnarodne ekonomichne pravo i protses [International economic law and process]*. Kyiv: Parlamentske vyd-vo [in Ukrainian].
- Opryshko, V. F., Shulzhenko, F. P., Shymon, S. I. et al. (2003). *Pravoznavstvo [Science of Law]*. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
- Podberezskiy, M. K. (1997). Pravova kultura maibutnoho vchytelia (teoretyko-metodolohichni aspekt) [Legal culture of the future teacher (theoretical and methodological aspect)]. Kharkiv: Osnova [in Ukrainian].
- Pravoznavstvo [Science of Law]* (2022). Retrieved from <https://sites.google.com/site/pravolicey/gospodarske-pravo> [in Ukrainian].
- Pro finansovi posluhy ta derzhavne rehuliuвання ryнкiv finansovykh posluh [On financial services and state regulation of financial services markets]: Zakon Ukrainy. № 2664-III.* (2001). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> [in Ukrainian].
- Sachuk, Yu. (2018). Normatyvno-pravovi zasady zabezpechennia profesiinoi pidgotovky fakhivtsiv iz kiberbezpeky ta zakhystu informatsii [Regulatory and legal principles of professional training of cyber security and information protection specialists]. *Youth and market*, 12(167), 45-50. Retrieved from <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/155439> Retrieved from.
- Savishchenko, V. M. (2009). Shliakhy podolannia pravovoho nihilizmu studentskoi molodi [Ways to overcome legal nihilism of student youth]. *Pedahohika i psykholohiia formuvannia tvorchoi osobystosti: problemy i poshuky [Pedagogy and psychology of creative personality formation: problems and searches]*, 58, 205-210 [in Ukrainian].
- Senyshyn, O. S., Horyn, M. O., & Kundytskyi, O. O. (2014). *Derzhavne rehuliuвання ekonomiky [State regulation of Economy]*. Lviv: Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka [in Ukrainian].
- Shcherbyna, V. S. (2013). *Hospodarske pravo [Commercial law]*. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
- Shevchenko, L. S. (Ed). (2008). *Osnovy ekonomichnoi teorii [Osnovy ekonomichnoi teorii]*. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
- Skakun, O. F. (2001). *Teoriia derzhavy i prava [Teoriia derzhavy i prava]*. Kharkiv: Konsum. Retrieved from <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-51.html> [in Ukrainian].
- Smernytskyi, D. (2021). Pravovi osnovy pidgotovky fakhivtsiv dlia sfery tekhnichnoho rehuliuвання [Legal basis for training specialists in the field of technical regulation]. *Juris Europensis Scientia*. (4), 47-49. Retrieved from http://jes.nuoua.od.ua/archive/4_2021/13.pdf [in Ukrainian].
- Ziunkin, A. H. (2003). *Finansove pravo [Finance law]*. Kyiv: MAUP [in Ukrainian].

JUSTIFICATION OF THE NEED FOR LEGAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN THE ECONOMIC FIELD

Tatiana Plachynda,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Department of Vocational Education;
Kherson State Agrarian and Economic University;

Iryna Onishchenko,

Master's Student of the Department of Vocational Education;
Kherson State Agrarian and Economic University

In the article, the issue of legal future economist training is updated, because economic theory significantly affects the economic policy of the state and the development of law; it is emphasized that without knowledge of legal norms, experts in the economic field will not be able

to perform their official duties at the proper level. The paper aims to substantiate the need for legal training of future specialists in the economic field in the conditions of a modern market economy.

A historical excursion on the relationship between law and economy was conducted. It was concluded that these are complementary aspects of the state's life, and these fields cannot exist without each other. It is emphasized that in the conditions of a market economy, the role of the law and other legal influence on economic relations is growing more and more because, in a civilized society, law and commerce are one whole of the democratic process.

The work highlights the major forms of legal regulation of the economy in Ukraine: namely: Laws, Decrees, Regulations, etc. The attention is focused on the need to study economic law since future experts in the economic field must be familiar with the legal norms regulating social relations in the field of organization and implementation of economic activities between economic entities. It is also about financial law, which is one of the leading branches of Ukrainian law and, along with others, is adapting to the new conditions of reform during the transition of the state to a market economy, so future experts in the economic field together with business law must acquire the necessary competencies in financial law.

It is noted that the legal training of future specialists in the economic field should be a priority in the course of vocational training at a higher educational institution since their quality professional activity in the legal field will depend on the acquisition of the necessary knowledge.

Keywords: *future specialists, economic sector, legal training, business law, economics specialists, financial law.*

Надійшла до редакції 04.03.2022 р.